

ЗАЯВА КОМІСІЇ З ПИТАНЬ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ

17 вересня 1996 року Комісія Верховної Ради України з питань Чорнобильської катастрофи прийняла рішення про необхідність зустрічі членів комісії з Президентом України для обговорення чорнобильських проблем. За два місяці, незважаючи на неодноразові звернення, Президент України так і не зміг зустрітися з комісією. Не одержано відповіді як на звернення комісії, так і на депутатський запит. 21 листопада 1996 року комісія змушена була звернутися через засоби масової інформації з такою заявою.

Комісія проаналізувала ситуацію, що створюється останнім часом навколо чорнобильської проблематики, і заявляє таке:

Проблем, пов'язаних з ліквідацією наслідків чорнобильської катастрофи і з виконанням чорнобильського законодавства, існувало й існує багато. Породжені вони насамперед наслідками тих рішень, що приймалися наприкінці 80-х - на початку 90-х років, виходячи лише з політичних міркувань, без належного науково-технічного та економічного обґрунтування.

Підґрунтям до численних порушень та зловживань була і відсутність до 1996 року підпорядкування обласних чорнобильських управлінь Мінчорнобилу України, що не давало змоги проводити оперативне державне управління і здійснювати державний контроль за ефективним використанням чорнобильських коштів.

Недосконалість законодавства і підзаконних актів дала можливість окремим особам незаслужено отримати посвідчення постраждалого внаслідок Чорнобильської катастрофи, "зробити" собі "липову" інвалідність, незаконно отримати путівку на відпочинок, в тому числі за кордон, використати пільги в оподаткуванні заради власної вигоди...

Зважаючи на все це, з самого початку своєї діяльності Комісія з питань Чорнобильської катастрофи планомірно, без зайвої метушні та без гучних гасел почала наводити порядок у цій справі.

Удосконалено Закони України "Про статус громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи", "Про правовий режим території, яка зазнала радіоактивного забруднення", "Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України з питань пільгового оподаткування підприємств і організацій, всеукраїнських та міжнародних об'єднань громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи". Наведено порядок з нарахування і виплатою пенсій, покладено край розкраданню коштів тими фондами і громадськими об'єднаннями, які спекулюючи на чорнобильському горі, використовували надані державою пільги для власного збагачення. За домовленістю з першим віце-прем'єр-міністром України В.Дурдинцем, було проведено великомасштабну і докладну перевірку використання коштів, що спрямовуються на ліквідацію наслідків Чорнобильської катастрофи і соціальної захист населення. Ця перевірка виявила багато порушень, за якими правоохоронні органи вживають належних заходів.

Незадоволених тим, що наводиться порядок з визначенням статусу постраждалих, установленням інвалідності, з наданням пільг, нарахуванням і виплатою пенсій, посиленням державного контролю, обмеженням пільгового оподаткування громадських чорнобильських організацій та іншим, виявилось досить багато. Комісія відчула шалений опір. У хід пішли всі засоби - від наклепів, перекручування фактів до брудних публікацій. На жаль, знайшлися й ті, хто поставив за мету використати це в політичних та корисливих цілях. Саме з цією метою, наприклад, почали друкувати у пресі "матеріали" про "зловживання", націлені, хоч як дивно, проти організаторів перевірки. Активно мусують чути про створення банку "Корн" (нині "Вітчизна"), про те, що хтось із посадових осіб живе за рахунок дивідендів з цього комерційного банку.

Останню відповідь Генеральної прокуратури з цього приводу наводимо дослівно: "... відповідно до докуменаль-

ної перевірки фінансово-господарської діяльності АКБ "Вітчизна" (акт Голодержподаткової інспекції України по Заліничному району м.Києва від 24.05.96 р. за період з 01.01.95 р. по 01.05.96 р.) по рушенню податкового законодавства не встановлено. Державних службовців та інших фізичних осіб серед засновників банку нема. Дивіденди за підсумками 1994-1995 років та 1 кварталу 1996 року не нараховувались та не сплачувались..."

Вважаємо за потребу ще раз підкреслити, що перевірку використання "чорнобильських" коштів було проведено з ініціативи саме Комісії з питань Чорнобильської катастрофи та першого віце-прем'єр-міністра України.

Але мета цієї метушні зрозуміла: використати результати перевірки для того, щоб спочатку "розтягти" чорнобильську проблематику по різних відомствах, а потім забути про неї і про тих людей, які ліквідували катастрофу і які живуть під постійним впливом підвищеної радіації.

Саме з цією метою 26 липня 1996 року

Указом Президента України ліквідовано Міністерство України у справах захисту населення від наслідків аварії на Чорнобильській

АЕС. І лише після численних звернень комісії Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій перейменоване на Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи. На додаток цим же Указом Президента України ліквідована Національна комісія радіаційного захисту населення України - незалежна структура, яка повинна стояти на варті захисту громадян від радіації і від будь-яких відомчих інтересів. Ліквідована й єдина в Україні телепрограма "Дзвони Чорнобілля", яка була чи не єдиним джерелом інформації з чорнобильської проблематики для 3,5 млн. постраждалих громадян.

У проекті державного бюджету на 1997 рік усупереч домовленостям, усупереч усім моральним нормам передбачається значне скорочення фонду для здійснення заходів з ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи і соціального захисту населення. Це призведе до значного скорочення виплат компенсацій учасникам ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС та постраждалим від Чорнобильської катастрофи. Припиняється виконання програм переселення людей із зони безумовного (обов'язкового) відселення і зони гарантованого добровільного відселення. Остаточоно припиняється оздоровлення інвалідів-чорнобильців і дітей. Буде остаточно заморожено програми щодо забезпечення житлом інвалідів-чорнобильців. За рахунок цього фонду передбачається утримання військ Цивільної оборони. Кошти на самостійне переселення взагалі не передбачено. Капітальні вкладення з чорнобильської програми не виділено окремим рядком.

Слід підкреслити, що все це відбувається в той час, коли Верховна Рада закріпила в новій Конституції України як святий обов'язок держави - подолання наслідків чорнобильської катастрофи і збереження генофонду українського народу. Прикро, що в цій ситуації "чорнобильці" не чули і не знають позиції глави держави.

Тому Комісія Верховної Ради України з питань Чорнобильської катастрофи звертається до Президента України як гаранта Конституції з вимогою привести акти органів виконавчої влади у відповідність до Конституції, законів України. Комісія заявляє, що рішуче відстоюватиме законні права "чорнобильців", використає всі засоби, щоб не допустити порушень чорнобильського законодавства, продовжить спільно з органами виконавчої влади і правоохоронними органами наведення порядку в чорнобильських справах.

Золодимир ЯЦЕНКО,
голова комісії.

